

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen, Enheten för
inkomstskatt och socialavgifter

Fi2017/04529/S1
2018-03-02

Remissyttrande – Skatteverkets promemoria Exitbeskattning för fysiska personer

Inledning

SVCA delar uppfattningen att den svenska skattebasen behöver värnas för att säkerställa den nuvarande och framtida välfärden. Sverige är dock en liten öppen ekonomi som i allra högsta grad är beroende av fri rörlighet för kapital och kompetens. Näringslivets struktur har de senaste 30 åren genomgått en omfattande omvandling från ett fåtal större koncerner med många anställda till entreprenörsledda små och medelstora tillväxtbolag. 4 av 5 arbeten skapas i dag i mindre företag. Förslaget om exitbeskattning är synnerligen illa anpassat för detta och kommer om det genomförs få betydande negativa konsekvenser för Sveriges ekonomi och näringsliv. Det finns omfattande forskning som visar på att beskattning av detta slag får synnerligen negativa effekter. SVCA anser att Skatteverkets rapport skyndsamt ska förpassas till arkivet så att investeringsviljan inte skadas ytterligare. Förslaget om exitbeskattning läggs dessutom fram i ett läge när andra länder rustar för att öka sin attraktivitet genom att undanröja hinder för startupkluster och kapitalförsörjningsekosystemet och därmed skapa tillväxt. SVCA **avstyrker** därför förslaget i sin helhet.

Synpunkter

Hot mot startup-klustret – ekosystemet för kapitalförsörjning

Det så kallade startup-klustret inom tech består av personer med spetskompetens med olika nationaliteter. Tech-startups har redan från start siktet inställt på att bli globala och världsledande inom sin nisch. Denna typ av bolag med skalbara affärsmodeller som snabbt kan bli globala attraherar kapital från exempelvis affärsänglar och venture capital-fonder. Av de mest framgångsrika svenska startup-företagen har 7 av 14 medgrundare med utländsk bakgrund.¹ Därutöver är företagare generellt sett mer benägna att flytta utomlands. Det krävs ofta att de flyttar med bolaget ut i världen i samband med internationell expansion så att expansionen blir effektiv och framgångsrik.

Sverige har, med europeiska mått, ett synnerligen välfungerande ekosystem för kapitalförsörjning. Ekosystemets utveckling beror på att Sverige har varit framgångsrikt i att attrahera kapital och kompetens. De reformer som gjordes för 20–30 år sedan (skattereformen, valutaavregleringen och Hem PC-reformen) har bidragit till framväxten av ekosystemet. Sverige, till skillnad från större europeiska länder såsom Frankrike och Tyskland, importerar kapital men även kompetens.

¹ Nyhetssajten Breakit (2015) Hälften av techsuccéerna har grundare med utländsk bakgrund <https://www.breakit.se/artikel/1777/halften-av-techsuccerna-har-grundare-med-utlandsk-bakgrund>

Sedan några år tillbaka har ett antal EU-länder kraftigt ändrat sina nationella strategier för att attrahera kapital och kompetens för att öka tillväxten och skapa ett mer dynamiskt näringsliv så att ländernas konkurrenskraft förbättras. I Sverige har utvecklingen dessvärre gått åt det motsatta hållet. De senaste 18 månaderna har Finansdepartementet lagt fram ett antal förslag som inte har analyserats ur ett helhetsperspektiv: försämringar i 3:12-regelverket, vinstförbud för välfärdsföretag, överreglering av EU-direktivet för skatteundandraganden och nu exitbeskattningen. Förslag som, sammantaget väsentligt, försämrar förutsättningarna för bolag att verka i Sverige och som skadar förtroendet för Sverige som en trygg investerarnation, oavsett om förslagen blir verklighet eller inte. SVCA vill också framhålla att de länder som i dagsläget har exitbeskattning såsom Danmark och Frankrike inte har ekosystem och startup-kluster som är lika utvecklade som Sverige. Det är tydligt att dessa länders exitbeskattningar har haft en negativ effekt på näringslivsklimatet.

Sverige går miste om värdeskapande och investeringar – entreprenörer bidrar med mer än skatteintäkter

Enligt Copenhagen Economics konsekvensanalys *The Effects of Introducing an Exit Tax in Sweden 2018*, se bilaga 1, bidrar entreprenörer med betydligt mer än enbart skatteintäkter. En signifikant andel av de individer som kommer att träffas av exitbeskattningen bidrar till värdeskapandet i svensk ekonomi genom att starta och driva bolag och genom att investera i tillväxtbolag som affärsänglar. Vidare investerar dessa oproportionerligt mycket i sin geografiska närhet s.k. *home bias*.² Om dessa personer flyttar från Sverige alternativt aldrig kommer till Sverige så medför det att investeringarna i svenska tillväxtbolag kommer att minska och ekosystemet att utarmas.

Det finns synnerligen omfattande forskning som rimligen borde ha tagits i beaktande av Skatteverket i utredningen av exitbeskattning. Forskningen belägger att så kallade "*High net worth individuals*", HNWI däribland entreprenörer och nyckelpersoner med specialistkompetens är betydligt mer internationellt rörliga och bostadsort påverkas av skattesituationen. Den internationella rörligheten bland HNWI har ökat och bland entreprenörer inom HNWI-segmentet är sannolikheten att migrera dubbelt så hög.³ Även för de allra främsta specialisterna/nyckelpersonerna är skattesituationen en stark och avgörande drivkraft när de väljer hemvist. Studier visar att "innovatörer i världsklass" väljer hemvist utifrån konkurrenskraftiga skattesatser.⁴

Hot mot investeringar i onoterade bolag

SVCA vill framhålla att värdet på onoterade aktier är betydligt mer komplext att fastställa eftersom dessa inte köps och säljs på börser. Startups är onoterade aktiebolag, de ägs av grundare och i förekommande fall investerare. Startups är baserade på ny teknik med stora utvecklingskostnader för nya marknader och tjänster vilket innebär högre risk och därmed större fluktuationer i värdet. Det finns flera exempel på bolag som i ett tidigt skede värderats högt men som i ett senare skede visat sig vara värda betydligt mindre och vice versa.

Enligt exitbeskattningsförslaget ska de onoterade aktierna värderas när grundare och anställda med optioner flyttar från Sverige. Det är synnerligen kostsamt att anlita oberoende företagsvärderare inför utflyttningstillfället. Det kostnadsestimat på 25 000–30 000 kronor för att värdera ett normalstort företag som anges i promemorian är orealistiskt, den faktiska kostnaden torde vara väsentligt högre. Därutöver tillkommer problemet med att onoterade

² Cooper et al. (2013) The Equity Home-Bias Puzzle: A Survey

³ Barclays (2014) The Rise in the Global Citizen s. 3

⁴ Akcigit et al. (2016) Taxation and the International Mobility of Inventors, Kleven et al. (2013) Taxation and International Migration of Superstars: Evidence from the European Football Market, Moretti & Wilson (2014) Taxation, Migration and Innovation: The Effect of Taxes on the Location of Star Scientists

aktier är illikvida vilket innebär att aktierna är svåra och dyra att sälja till skillnad från aktier som är noterade och köps och säljs på marknadsplatser. Banker kommer sannolikt inte heller bevilja lån för att täcka skatten på onoterade aktier på grund av problematiken med värdering av onoterade aktier i kombination med den högre risken. I Sverige är även yngre personer högt belånade på grund av studielån och bostadsköp vilket ytterligare kan försämra förutsättningarna för att få fram pengar för att betala exitskatt. Anställda kan även ha lånat pengar för att köpa aktier. Vidare kan grundare, anställda och investerare ha så kallade preferensaktier vilken medför att aktierna kan ha olika marknadsvärden vilket ytterligare komplicerar värderingen.

Givet de problem som exitbeskattningen medför för investerare i onoterade aktier så kommer investeringsviljan i onoterade aktier minska till följd av förslaget. Det kommer att bli mer attraktivt att istället investera i noterade aktier. Detta är olyckligt då det innebär att kapitaltillförseln till svenska tillväxtbolag minskar.

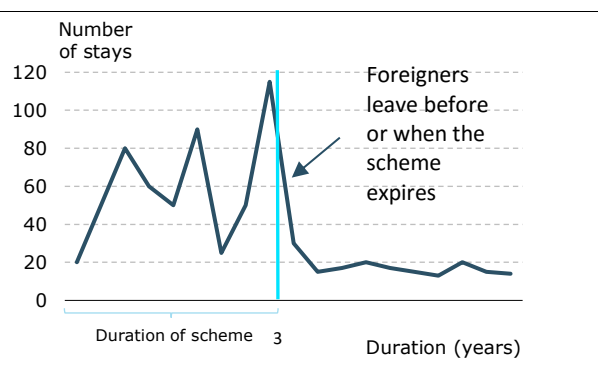
Hinder för kompetensförsörjningen

Tillväxtbolag rekryterar ofta utländsk personal med specialistkompetens, exempelvis programmerare och utvecklare som det råder brist på i Sverige. Att erbjuda delägarskap är ett etablerat sätt för startups att attrahera kompetens trots att möjligheterna att betala konkurrenskraftig lön är begränsade i nystartade verksamheter. Den internationella kompetensen som attraheras verkar på en global arbetsmarknad där bolag i Sverige bara utgör en av flera potentiella karriärmöjligheter. Att beskatta dessa delägarrättigheter enligt exitbeskattningsförslaget skulle göra Sverige till ett väsentligt mindre attraktivt land för den internationella arbetskraft som krävs för det svenska startup-klustret. De startups som grundas i Sverige har dessutom påfallande ofta grundare med olika nationaliteter. Eftersom entreprenörer som vill starta verksamhet förbjuds flytta, liksom utländska medarbetare med delägarrätter, kommer entreprenörer med stor sannolikhet hellre att välja ett annat land för etablering av verksamheten.

Därutöver rekryterar många större svenska företag ledningspersoner från utlandet. Nyckelpersonernas erfarenheter och perspektiv är avgörande för att leda multinationella bolag på en global marknad. Exitskatten försvårar väsentligt för de svenska bolagen att locka nyckelpersoner till huvudkontor i Sverige, något som också slår mot huvudkontorsekonomin.

I Copenhagen Economics konsekvensanalys *The Effects of Introducing an Exit Tax in Sweden 2018*, framgår tydligt att utländska nyckelpersoner i hög grad anpassar sitt beteende efter skattesystemen. Figur 1 visar att utländska specialister som använder den danska expertskatten "forskarskatteordningen" lämnar landet efter att skattelättnaderna upphör efter 3 år. Skattesystemet har alltså betydande inverkan på kompetensförsörjningen.

Figure 1 Duration of stays of foreigners on preferential tax scheme

Source: Kleven et al. (2013), see report for details.

Hinder för generationsskiftesbolag

Generationsskiftesbolag måste klara generationsskiften för att överleva. Förslaget till exitbeskattning innebär att benefik överlåtelse såsom gåva och arv ska utlösa beskattning om mottagaren är bosatt utomlands. Den företagare som vill göra ett organiserat generationsskifte till sina barn kommer alltså att tvingas betala skatt på 100 procent av företagets marknadsvärde om ett eller flera barn bor

utomlands. Enligt förslaget beviljas inget anstånd. Detsamma gäller vid dödsfall om något eller några barn bor utomlands. Eftersom generationsskiftesföretag oftast är fåmansbolag så kommer dessa beskattas enligt de s.k. 3:12 reglerna. Det kan medföra en skattesats på uppemot 50–60 % av marknadsvärdet. Det kommer i många fall medföra att ägarna tvingas sälja av delar av bolaget alternativt likvidera bolaget för att få fram likvida medel för att betala skatten. I realiteten innebär detta att samtliga bröstarvingar tvingas stanna i Sverige om ett företag ska kunna ägas av nästa generation. Skatten kan komma att beröra de ca 100 000 företag som förväntas behöva nya ägare de närmsta 10 åren är i praktiken en återinförd arvsskatt för Sveriges företagare.

Hinder för exporten

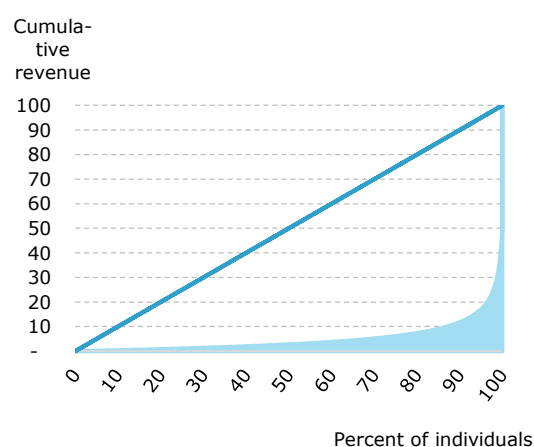
Sverige är en liten öppen och exportberoende ekonomi. Det är vanligt att nyckelpersoner, som i sin tur ofta är delägare i tillväxtbolagen, under perioder bor utomlands för att hjälpa bolagen att växa på nya exportmarknader. Den föreslagna exitbeskattningen skulle förhindra detta avsevärt, i synnerhet i de fall där den nya marknaden ligger utanför EU/EES och där anstånd för exitbeskattning inte existerar.

Hot mot svensk ekonomi och skattebasen

Enligt PwC:s rapport *Analys av Skatteverkets förslag om utflyttningsbeskattning*, se bilaga 2, av Skatteverkets beräkningar och antaganden har Skatteverket kraftigt överskattat intäkterna från införande av exitbeskattning samtidigt som Skatteverket bortser från förslaget effekter på inflyttning av spetskompetens till Sverige.

Såväl PwC som Copenhagen Economics har studerat Skatteverkets data och av granskningen framkommer att ett mycket litet antal individer har stor inverkan på Skatteverkets beräkning vilket illustreras i figur 2. **Fem** personer stod för dryga 50 % av den genomsnittliga totala vinsten som skulle exitbeskattas under perioden 2014–2016. Vinsten för topp fem var särskilt stor under 2016 och är den huvudsakliga förklaringen till den höga vinsten 2016 relativt de övriga åren. Vinsterna för topp 5 varierar dessutom påtagligt mycket mellan åren. Att deras andel av totalen är så stor gör därmed SKV:s antaganden mycket osäkra.

Figure 2 Cumulative revenue from the proposed exit tax

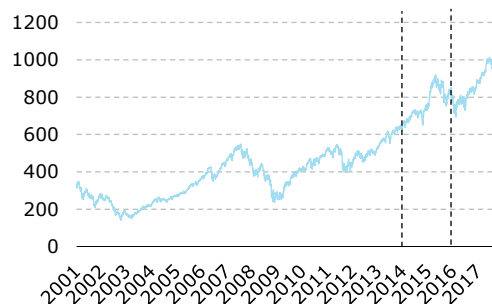

Source: Skatteverket and Copenhagen Economics

Vidare har Skatteverket baserat sin prognos för framtida skatteintäkter på ett dataunderlag för perioden 2014–2016, se figur 3 över Stockholmsbörsens utveckling, vilket innebär att verket har valt en tidsperiod kännetecknad av högkonjunktur, vilket medför att skatteintäkterna överskattas ytterligare.

Skatteverket har förutom att överskatta intäkterna av exitbeskattning även bortsett från bortfall av framtida potentiella skatteintäkter. Inte enbart själva införandet av exitbeskattning i Sverige utan även rykten i form av politiska utspel, utredningar om införande av exitbeskattning samt perioden inför införandet riskerar att avskräcka personer med specialistkompetens, entreprenörer m.fl. ifrån att bosätta sig i Sverige med förlorade skatteintäkter som konsekvens. Rapporten omfattar inte heller någon analys av hur många tillväxtbolag som kommer att grundas utanför Sverige på grund av exitbeskattningen.

Figure 3 OMX Stockholm Benchmark Cap GI, 2001-2018

Source: Nasdaq OMX Nordic

Swedish Private Equity & Venture Capital Association, SVCA

Isabella de Feudis

Isabella de Feudis, VD